

**Київський національний торговельно-економічний
університет Харківський торговельно-економічний інститут**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бізнес-інжиніринг

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів ступеня
вищої освіти

магістр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору ____ 2021

галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки

шифр і назва галузі знань

спеціальності

051 Економіка

шифр і найменування спеціальності

освітня програма

Економіка та безпека бізнесу

назва освітньої програми

академічна групи

МЕП-21, МЗЕП-21

шифри академічних груп

статус дисципліни

обов'язкова

Харків, 2021 рік

Розробник:

Супрун Олег Миколайович,
професор кафедри міжнародного бізнесу,
фінансів та обліку,
доктор економічних наук, професор

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

Керівник (гарант) освітньої
програми

Чемчикаленко Руслан Анатолійович,
завідувач кафедри міжнародного бізнесу,
фінансів та обліку,
кандидат економічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу,
фінансів та обліку

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 17.05.2021 р. № 7.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Бізнес-інжиніринг» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування теоретичних засад бізнес-інжинірингу та формування у майбутніх фахівців практичних вмінь і навичок застосування специфічних методів та інструментів в управлінні бізнес-процесами, а також набуття фахових компетентностей з планування, організації та контролю бізнес-процесів з метою підвищення ефективності діяльності організації та створення передумов її розвитку.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є зміст та алгоритми процесного управління організацією, сучасних інструментів і технологій в здійсненні управлінських впливів в проектуванні бізнес-процесів.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Економічна діагностика підприємства», «Управління ризиками підприємства», «Контролінг».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок безпечності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм та правил, а також необхідного рівні індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів, прогнозування на основі виявлених тенденцій. Розуміння сутності політичних, соціальних та духовно-культурних систем суспільства. Здатність до розв'язання складних завдань і проблем, що потребують оновлення та інтеграції знань, в умовах недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ЗК 5. Здатність до ефективної комунікаційної взаємодії, з використанням сучасних інформаційних технологій, використання іноземних мов у професійній діяльності. ЗК 4. Здатність до безперервного та актуального навчання, вивчення і узагальнення досвіду у сфері своєї професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей та втілення їх у практику роботи.

фахових компетентностей:

ФК 1. Володіння методами наукових досліджень щодо аналізу підприємства як економічної системи, використовувати сучасний інструментарій планування, бюджетування ресурсів, процесів і результатів діяльності підприємства, мотивації до виконання поставлених завдань.

ФК 2. Володіння методичним інструментарієм оцінювання ефективності бізнес- процесів, стратегії та реалізації бізнес-проекту, розробки системи збалансованих показників ефективності бізнес-проекту.

ФК 3. Здатність проводити діагностику загрози банкрутства підприємства, здійснювати оцінку можливостей відновлення платоспроможності, підготовки та реалізації програми фінансового оздоровлення, розробляти антикризову програму підприємства.

ФК 4. Здатність проводити діагностику ресурсного забезпечення та комплексної діагностики економічного стану підприємства, визначення напрямів досягнення його цільових параметрів.

ФК 5. Володіння методами прийняття стратегічних рішень в умовах змінного зовнішнього середовища функціонування підприємства.

ФК 6. Володіння методами ефективного управління проектами і програмами в динамічних умовах функціонування організацій.

ФК 7. Володіння сучасним інструментарієм оцінки вартості підприємства.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Знання основних економічних законів, правових засад професійної діяльності.

ПРН 2. Уміння використовувати методичний інструментарій управління та розробки стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства.

ПРН 3. Уміння розробляти інвестиційну та антикризову програми підприємства.

ПРН 4. Уміння обґрунтовувати рекомендації щодо розв'язання проблем функціонування і розвитку підприємства, забезпечення його економічної безпеки. ПРН 5. Уміння обґрунтовувати економічну стратегію підприємства.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи інжинірингу

Бізнес-інжиніринг як новий вид інженерної діяльності. Класифікація форм інжинірингу. Інжинірингові послуги як особливий вид ринкового продукту. Інжинірингові фірми. Поняття реінжинірингу. Інжиніринг і реінжиніринг в економіці підприємства (фірми). Реінжиніринг як інструмент господарського управління. Інжиніринг в інноваційному менеджменті. Інжиніринг як інструмент планування і стратегічного управління діяльністю підприємства. Складові інжинірингу: стратегічне моделювання, структурне і функціональне моделювання, процесне моделювання, кількісне моделювання. Поняття ефективності інжинірингу.

Тема 2. Процесно-орієнтоване управління як основа інжинірингу бізнесу

Поняття процесно-орієнтованого управління. Моделі управління підприємством і їх взаємозв'язок з результативністю бізнесу. Процесно-орієнтоване управління як основа розробки і реалізації інжинірингових рішень. Поняття і сутність бізнес-процесу. Основні показники бізнес-процесу. Класифікація бізнес-процесів. Модель бізнес-процесу і способи її опису. Ефективність бізнес-процесу. Технологічна карта бізнес-процесу. проектування бізнес-процесів. Ризики проектування бізнес-процесів. Проектування бізнес-процесів як основа бізнес-інжинірингу.

Тема 3. Адміністративні бізнес-процеси та особливості їх проектування

Поняття адміністративного бізнес-процесу. Ефективність адміністративних бізнес-процесів підприємства. Управління персоналом. Управління інформаційним і ресурсами. Управління фінансовими і матеріальними ресурсами. Управління зовнішніми зв'язками. Управління якістю. Особливості проектування окремих адміністративних бізнес-процесів в інжинірингу. Інструменти проектування адміністративних бізнес-процесів. Ефективність і продуктивність інструментів інжинірингу адміністративних бізнес-процесів.

Тема 4. Опис бізнес-процесів

Рівні опису процесів (декомпозиція). Цілі опису бізнес-процесів. Способи опису бізнес-процесів. Вертикальний та горизонтальний опис бізнес-процесів. Етапи опису бізнес-процесів. Стандарти опису бізнес-процесів. Правила, що застосовуються при описі бізнес-процесів. Формати і засоби опису бізнес-процесів.

Тема 5. Управління організацією на основі бізнес-процесів

Сегментування діяльності організації на систему процесів. Функції

системи менеджменту процесу. Управління бізнес-процесами. Система показників для управління процесам. Регламентація бізнес-процесів в організації. Система документації процесу. Розподіл відповідальності за роботи в процесі. Узгодження входів і виходів між процесами.

Тема 6. Моделювання бізнес-процесів

Повна бізнес-модель компанії. Шаблони організаційного бізнес-моделювання. Шаблон формування бізнесів. Шаблон формування функціоналу компанії (основних бізнес-функцій). Побудова організаційно-функціональної моделі компанії. Технологій для організаційного моделювання. Приклад реалізації моделей бізнес-процесів в процесі побудови маркетингової стратегії фірми.

Тема 7. Аналіз бізнес-процесів

Вибір пріоритетних бізнес-процесів для оптимізації. Критерії вибору пріоритетних бізнес-процесів. Критичні фактори успіху організації. Класифікація методів та інструментів аналізу та оптимізації бізнес процесів

Тема 8. Проект реінжинірингу

Проект інжинірингу, основні поняття. Процедура управління проектом: ініціація проекту. Планування проекту. Виконання проекту. Контроль проекту. Завершення проекту. Форми документів, використання програмних продуктів для управління проектом інжинірингу. Особливості розробки та управління проектом інжинірингу в сфері послуг. Проектні ризики в інжинірингу. Мультипроектне управління в інжинірингу

Тема 9. Інженерний підхід до оптимізації діяльності підприємства - реінжиніринг бізнесу

Ключові поняття ефективності та оптимізації: точка відліку та параметри діяльності: суб'єкт, об'єкт, предмет, засіб, результат. Підприємство як суб'єкт діяльності на ринку: споживач, потреби, ресурси, продукт. Проміжні результати діяльності підприємства: процеси та процедури діяльності.

Об'єктивні передумови проведення реінжинірингу. Місце реінжинірингу в моделюванні організаційних перетворень. Кризовий реінжиніринг і реінжиніринг розвитку. Методологія реінжинірингу підприємства, концептуальна модель перепроєктування діяльності підприємства. Методика аналізу структури управління та виробництва для цілей перепроєктування. Технологія проведення реінжинірингу бізнесу: аналіз існуючої моделі бізнесу, методи реорганізації компанії з метою реінжинірингу. Організаційно- економічні умови реінжинірингу бізнесу. Зовнішня середовище в реінжинірингу. Ризики реінжинірингу. Проект реінжинірингу.

Тема 10. Оптимізація бізнес-процесів

Вибір основного бізнес-процесу, першочергового для оптимізації на підприємстві: ключові поняття, умови і кінцевий результат вибору бізнес-процесу. Визначення цільових груп споживачів. Оцінка оптимальності бізнес-процесу: ключові поняття, умови і кінцевий результат оптимізації бізнес-процесу. оцінка оптимальності послідовності процедур бізнес-процесу.

Оцінка оптимальності кінцевого результату бізнес- процесів-продукту компанії, оцінка оптимальності проміжних результатів. Оцінка оптимальності планування, контролю та обліку бізнес-процесів Оптимізація бізнес-процесів: вдосконалення форм передачі даних, планування, контролю та обліку. Зміна складу і послідовності процедур. Визначення областей відповідальності за процедури. Зміна вимог до кінцевого результату і змістом процедур. Визначення нормативів виконання процедур. Основні бізнес- процеси підприємства на прикладі підприємств різних галузей економіки. Особливості проектування бізнес-процесів в сфері послуг. Контролінг як сучасна концепція управління підприємством сфери послуг, інструменти його реалізації.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2020/2021		2021/2022		2022/2023		2023/2024	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Денна повна	Лекційні заняття			14					
	Семінарські заняття			14					
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів			152					
	Усього годин			180					
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття			6					
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття			6					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин			180					
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

4.2. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни		Обсяг у годинах																							
		денна форма										заочна форма													
		повна					скорочена					повна					скорочена								
		усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СР С		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СР С		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Теоретичні основи інжинірингу	18	1		1		16						17	1				18								
Тема 2. Процесно-орієнтоване управління як основа інжинірингу бізнесу	20	1		1		18						21	1				20								
Тема 3. Адміністративні бізнес-процеси і особливості їх проектування	16	1		1		14						16	1				15								
Тема 4. Опис бізнес – процесів	16	2		2		12						16			1		15								
Тема 5. Управління організацією на основі бізнес-процесів	20	2		2		16						17	1				16								
Тема 6. Моделювання бізнес-процесів	20	2		2		16						21			2		19								
Тема 7. Аналіз бізнес-процесів	16	1		1		14						17	1		2		14								
Тема 8. Проект реінжинірингу	16	1		1		14											19								
Тема 9. Інженерний підхід до оптимізації діяльності підприємства – реінжиніринг бізнесу	22	2		2		18						17			1		16								
Тема 10. Оптимізація бізнес-процесів	16	1		1		14						17	1				16								
Курсова робота (проект)																									
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	14		14		152						180/6	6		6		168								

Навчальні матеріали з освітнього компоненту доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: денна форма: <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=5695>; заочна форма: <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=5930>.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Теоретичні основи інжинірингу

Питання 1. Інжиніринг в інноваційному менеджменті.

Питання 2. Складові інжинірингу.

Тема 2. Процесно-орієнтоване управління як основа інжинірингу бізнесу

Питання 1. Дати поняття процесно-орієнтованого управління.

Питання 2. Розкрити поняття і сутність бізнес-процесу, пересилити основні показники бізнес-процесу і фактори, що впливають на його ефективність.

Питання 3. Проектування бізнес-процесів як основа бізнес-інжинірингу.

Тема 3. Адміністративні бізнес-процеси та особливості їх проектування

Питання 1. Розкрити поняття адміністративного бізнес-процесу і його ефективність.

Питання 2. У чому полягає економічний і соціальний ефект від упорядкування адміністративних бізнес-процесів.

Питання 3. Дати характеристику типових адміністративні бізнес-процеси підприємства сфери послуг.

Тема 4. Опис бізнес-процесів

Питання 1. Розробка опису бізнес-процесів торговельного підприємства. Питання 2. Описати основні правила виділення процесів в організації.

Тема 5. Управління організацією на основі бізнес-процесів

Питання 1. Основні методи, що застосовуються при проведенні реінжинірингу бізнес-процесів.

Питання 2. Методи збору інформації для реінжинірингу бізнес-процесів.

Питання 3. Підготовка документації проекту та навчання персоналу компанії.

Тема 6. Моделювання бізнес-процесів

Питання 1. Застосування методів моделювання бізнес-процесів до дослідження організації.

Питання 2. Проведення структурного і функціонального аналізу бізнес-процесів організації.

Тема 7. Аналіз бізнес-процесів

Питання 1. Ефективність бізнес-процесів.

Питання 2. Технологічна карта бізнес-процесу, проектування бізнес-процесів. Ризики проектування бізнес-процесів.

Питання 3. Проектування бізнес-процесів як основа бізнес-інжинірингу.

Тема 8. Проект реінжинірингу

Питання 1. Зворотний реінжиніринг – модель існуючої організації бізнес-процесів.

Питання 2. Перспективи розвитку проекту реінжинірингу бізнес-процесів.

Тема 9. Інженерний підхід до оптимізації діяльності підприємства - реінжиніринг бізнесу

Питання 1. Методика аналізу структури управління та виробництва для цілей перепроєктування.

Питання 2. Технологія проведення реінжинірингу бізнесу: аналіз існуючої моделі бізнесу; методи реорганізації компанії з метою реінжинірингу.

Питання 3. Організаційно-економічні умови реінжинірингу бізнесу.

Тема 10. Оптимізація бізнес-процесів

Питання 1. Використання корпоративної інформаційної системи при реорганізації бізнес-процесів.

Питання 2. Особливості проектування бізнес-процесів в сфері послуг.

Питання 3. Контролінг як сучасна концепція управління підприємством сфери послуг, інструменти його реалізації.

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів наведено на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: денна форма: <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=5695>; заочна форма: <http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=5930>.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми оцінювання та схема розподілу балів:

Осінь 2021/2022 н. р.

№	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1	Поточний контроль	60	60
1.1	<i>Тема 1 Теоретичні основи інжинірингу</i>		
	Виконання практичного завдання	4	
	Тестування на Порталі	2	2
1.2	<i>Тема 2 Процесно-орієнтоване управління як основа інжинірингу бізнесу</i>		
	Виконання практичного завдання	4	
	Тестування на Порталі	2	2

№	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1.3	<i>Тема 3 Адміністративні бізнес- процеси і особливості їх проектування</i>		
	Виконання практичного завдання	4	
	Тестування на Порталі	2	2
1.4	<i>Тема 4. Опис бізнес – процесів</i>		
	Виконання практичного завдання	4	10
	Тестування на Порталі	2	2
1.5	<i>Тема 5. Управління організацією на основі бізнес-процесів</i>		
	Виконання практичного завдання	4	
	Тестування на Порталі	2	2
1.6	<i>Тема 6. Моделювання бізнес- процесів</i>		
	Виконання практичного завдання	4	10
	Тестування на Порталі	2	2
1.7	<i>Тема 7. Аналіз бізнес-процесів</i>		
	Виконання практичного завдання	4	10
	Тестування на Порталі	2	2
1.8	<i>Тема 8. Проект реінжинірингу</i>		
	Виконання практичного завдання	4	
	Тестування на Порталі	2	2
1.9	<i>Тема 9. Інженерний підхід до оптимізації діяльності підприємства – реінжиніринг бізнесу</i>		
	Виконання практичного завдання	4	10
	Тестування на Порталі	2	2
1.10	<i>Тема 10. Оптимізація бізнес-процесів</i>		
	Виконання практичного завдання	4	
	Тестування на Порталі	2	2
2	Підсумковий семестровий контроль (письмова екзаменаційна робота)	40	40
2.1	Завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування)	15	15
2.2	Завдання на оцінювання практичних навичок (розрахунково-аналітичне або ситуаційне завдання)	15	15
2.3	Завдання на оцінювання професійних вмінь (розрахунково-аналітичне або ситуаційне, або творче завдання)	10	10
3	Оцінка з дисципліни	100	100

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1 Основні джерела інформації

1. Гелей Л. О. Управління бізнес-процесами підприємств роздрібної торгівлі : монографія / Л. О. Гелей, К. І. Редченко. - Львів : СПОЛОМ, 2015. -224 с.
2. Мирошниченко Ю. В. Бізнес-інженіринг : методичні вказівки та рекомендації до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни для студентів спеціальностей: «Менеджмент» та «Економіка» / Ю. В. Мирошниченко. — Харків, 2018.-22 с. -Рукопис.

8.2 Додаткові джерела інформації

3. Джестон Д. Управление бизнес-процессами. Практическое руководство по успешной реализации проектов. / Джон Джестон, Йохан Нелис ; пер. с англ. - Сант- Петербург : Символ-Плюс, 2008. - 512 с.
4. Мирошниченко Ю. В. Запровадження реінжинірингу бізнес-процесів як механізму розвитку підприємств торгівлі : розділ в монографії «Сучасні проблеми управління змінами на підприємстві в системі кластерів регіону/ під ред. Н. Є. Муромець , О. А. Мельниченко / Харків : ТОВ «В справі», 2016 р. — С. 230 - 251.
5. Муромець Н. Є. Менеджмент : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» / Н. Є. Муромець, Ю. В. Мирошниченко, А. Д. Корсаков ; за ред. Н. Є. Муромець. - Харків : ТОВ «В справі», 2017. - 357 с.